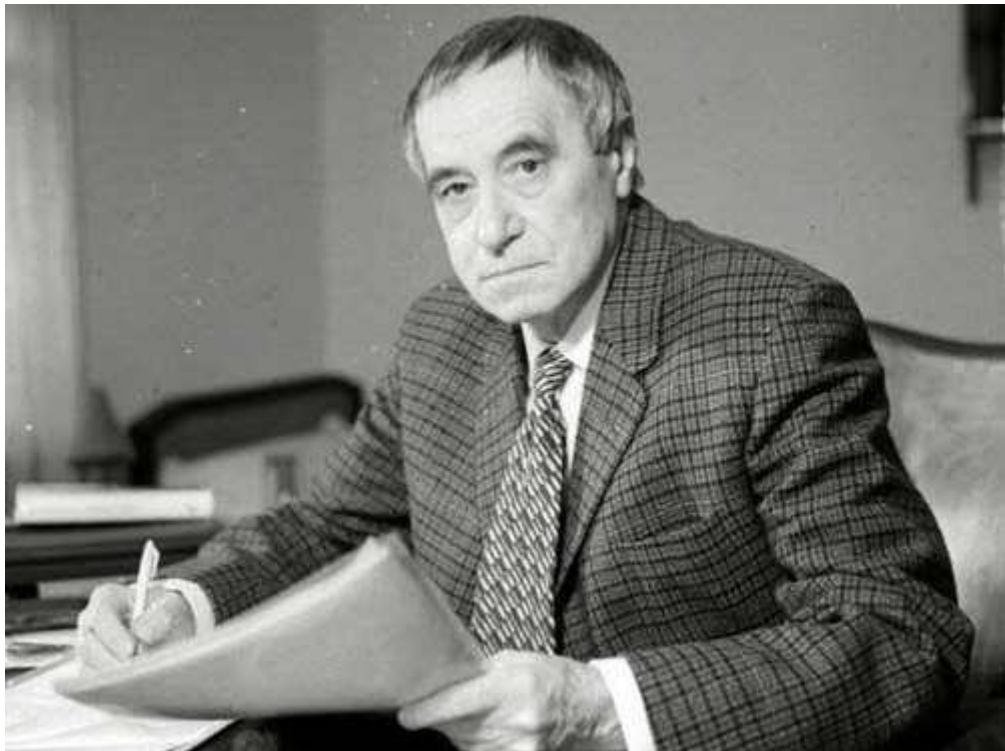

Бібліотечна довідка

120 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАЛЕНТИНА ПЕТРОВИЧА КАТАЄВА

ЗМІСТ

	Стор.
1. Одеса—мама.....	2
2. Мрія.....	2
3. Ніжна прихильність.....	3
4. Війна.....	3
5. Повернення.....	4
6. Революція.....	4
7. Москва.....	4
8. Література для дітей.....	5
9. Твори поета.....	5
10. Ключові слова.....	6

1. Одеса—мама

Валентин Петрович народився в Одесі 28 січня 1897 року в освіченій сім'ї. Батько його був сином священика з Вятки, і теж свого часу хотів піти по стопах батька, але, провчившись у Московській духовній семінарії, він поміняв курс на Новоросійський університет історико-філологічного факультету і потім викладав в Одеському юнкерському єпархіальному училищі.

Мати письменника була генеральської донькою. Сім'я жила щасливо, але не довго. Незабаром після народження брата Валентина — Євгенія — жінка померла від запалення легенів. І сиріт взяла до себе на виховання її сестра.

Валентину і Євгенію з дитинства прищеплювали любов до класичної літератури, у них в будинку була величезна бібліотека. Батьки часто читали їм книги вголос.

Цим і цікава письменницька біографія. Катаєв Валентин Петрович трохи пізніше згадував, що в своїх творах він часто описував інтелігентні сім'ї, і їх прообразом, як правило, була його сім'я, в якій завжди панувала теплота відносин, глибока порядність і безкорисливість.

Валентин вже з 12 років почав писати вірші, які читав всім підряд: родичам, товаришам, знайомим. Його цікавила їхня думка. А потім він, будучи гімназистом, почав бігати по редакціях, куди його вірші не поспішали брати для друку. Одне тільки вірш «Осінь» все ж було надруковано в 1910 році в «Одеському віснику».

Це просто окрилило тринадцятирічного підлітка. На штурм редакцій він став брати з собою брата. Євген згадував, що він плакав, коли той тягнув його в чергову редакцію, тому що одному Валентину було страшно йти. Так би все і тривало, поки його товариш по гімназії не радив йому звернутися до свого батька — письменника Олександра Митрофановича Федорова.

Незабаром той уже представляв Катаєва як свого дуже здібного учня. Федоров ознайомив його з творчістю Івана Буніна. І це стало для юнака дивом справжньої поезії. Він тут же попросив свого батька купити йому збірник віршів Буніна. У батька від розчулення проступили сльози, він подумав, що, нарешті, його син узявся за розум.

2. Мрія

Щорічно в Одесу приїжджав Бунін. І прийшов час їм познайомитися особисто. Це був дуже важливий день для майбутнього письменника. Катаєв Валентин Петрович став зразковим учнем знаменитого поета. Той привчив його працювати, писати вірші кожен день, і на цьому вчитися, як той піаніст на фортепіано, постійно відточуючи свою майстерність.

Бунін говорив своєму учневі, що в іншому випадку його талант збідніє, як колодязь, з якого довго не беруть воду. Катаєв не знав про що писати, але Бунін стверджував, що писати треба регулярно і навіть без необхідного натхнення, про те, що бачиш, наприклад, про море, про камені, про лавки.

Бунін не сильно схвалював прагнення Катаєва опублікувати кожен свій вірш в одеських друкованих видавництвах і радив поки не поспішати. Він розумів молодого поета, але пояснював, що з цією справою не треба поспішати, бо він свого часу теж поспішив і надрукував багато слабких творів, про які тепер дуже шкодує.

3. Ніжна прихильність

Біографія Валентина Катаєва містить цікаві факти романтичного характеру, адже рано чи пізно до кожного приходять любов. Поруч з сім'єю Катаєва жили Алексінські.

Старша дочка полковника Алексінського, яку звали Ірина, була дівчиною різнобічно розвиненою. Вона малювала, ліпила, грала на роялі, писала вірші і записувала кращі в записну книжечку. Потім сам собою утворився якийсь літературний клуб любителів поезії. Туди приходив і Катаєв, який не міг не закохатися в приємну і дуже вродливу дівчину, він присвятив їй чимало своїх віршів, а через багато років її образ став прототипом його героїнь в прозі.

4. Війна

У 1915 році Катаєв, так і не закінчивши гімназію, був змушений їхати на фронт. Він служив у діючій армії під командуванням того самого сусіда, тепер уже генерала Алексінського, батька Ірини, який він писав свої листи, ховаючись в сирих, тісних і темних землянках. Там він часто згадував про славне минуле часів і про те, як він зізнався дівчині в коханні у них в будинку на балконі.

Навіть на війні Катаєв, перебуваючи постійно під кулями, виконував заповіт Буніна: писати регулярно і щодня. В цей час він написав багато оповідань і нарисів, які відсилав своїй коханій та в столичні журнали.

5. Повернення

В грудні 1916 року він повернувся до рідної Одеси, щоб вчитися в піхотному училищі. Вогневий час війни він змінив на кілька своїх найкращих місяців, які провів в добрій сімейній обстановці. Знову багато часу проводив у Алексінського. Валентин Катаєв присвячував вірші Ірини. Її записна книжка в той час помітно поповнилася.

В травні 1917 року Катаєв знову відбув на фронт, в липні його важко поранили, і до листопада він лежав в одеському госпіталі. Як тільки він відчув невелике полегшення, відразу почав працювати над альманахом «Три сонета», опублікованим в 1918 р. У цьому ж році він отримав звістку про те, що Ірен його розлюбила. Для нього ці слова прозвучали як вирок. Однак життя вирувало.

6. Революція

Почалися лихі роки, з 1917 року по 1920 рік влада в Одесі змінювалася 14 разів. Радянська влада довго не могла утвердитися, і місто залишилося під правлінням гетьмана Скоропадського. Одеса стала перевалочним пунктом для російської еміграції перед Берліном, Парижем і Константинополем. Звідси виїхали закордон Іван Бунін, Олексій Толстой, а також інші відомі письменники і представники інтелігенції.

Пізніше Катаєв служив в добровольчій армії. Незабаром тиф став косити білих і червоних. Знову письменника чекав одеський госпіталь, а після одужання — робота в телеграфному агентстві. Як колишнього офіцера, його посадили в тюрму, він вже думав розстріл, але потім, дізнавшись у ньому письменника, Катаєва все ж відпустили.

Цих вражень йому вистачило на все життя. З його покоління офіцерів, які не встигли або які не бажали виїхати з Росії, до старості майже ніхто не дожив, їх перебили в 20-х і дострілювали в 37-му. Про це він навіть хотів написати книгу і до старості це зробив.

7. Москва

У 1921 році від голоду помер його батько, і Катаєв поїхав до Харкова, подалі від пам'яті і ЧК, а потім до Москви, де став працювати в газеті «Гудок». У спустошену еміграцією столицю він потихеньку перевіз свого брата і друзів.

У видавництві він познайомився з лікарем Михайлом Булгаковим, теж колишнім білогвардійцем і теж застряг через тиф. Вони стають друзями. Вся письменницька орда жила у Катаєва в кімнаті на Чистих ставках.

До Булгакова приїжджала сестра Леля, Катаєв в неї закохався ментально і зробив їй пропозицію. Леля відмовила йому, і тоді Валентин стрімко одружився на Ганні Коваленко — художниці. Його компанія відразу дала дівчині ім'я Мадам Муха.

А далі він спокійно минув всі рубежі, писав про що хотів і вважав себе щасливчиком.

У Велику Вітчизняну Валентин Петрович був кореспондентом «Правди» і займався видавництвом книг про війну. У 1942 році німці підбили літак, що летів з Москви до Новоросійська з його братом, теж письменником, Євгеном. Тому було тоді 39 років і він був співавтором І. Ільфа романів «12 стільців» і «Золоте теля».

8. Література для дітей

Для дітей, до речі, він написав величезну кількість оповідань і казок, багато з яких екранували.

Найважливіше, що його любили і цінували. Після війни він стане редактором «Юності» і буде вирощувати молоді таланти.

Письменник виявиться дуже щасливим у шлюбі з Естер Бреннер, з якою проживе 55 років і яка буде по справжньому доглядати за ним і любити все своє життя. Естер народила йому двох дітей — доньку Євгенію і сина Павла.

Біографія Валентина Катаєва — це довгий шлях. Письменник завжди був в роботі і прожив довгих 90 років. Помер від ракової пухлини в 1986 році 12 квітня. Його могила знаходиться на Новодівичому кладовищі у Москві.

Джерело: <http://faqurs.xyz/mistectvo-ta-rozvagi/literatura/102753-detalna-biografija-valentina-kataeva.html>

9. Твори Валентина Катаєва

Катаєв — автор роману «Час, вперед!» (1932; екранізували 1965), повісті «Я син трудового народу» (1937). Широку популярність письменникові принесла повість «Біліє паруси» (1936); по ній поставлений однойменний фільм (1937). За повість «Син полку» (1945) він отримав Сталінську премію (1946; однойменний фільм 1946).

Після війни продовжив «Біліє парус одинокий» повістями «Хуторок в степу» (1956), «Зимовий вітер» (1960–1961), «За владу Рад» (1948; інша назва «Катакомби», 1951; однойменний фільм 1956), що утворюють тетралогію з ідеєю наступності революційних традицій.

Також відома його публіцистична повість «Маленькі залізні двері в стіні» (1964). Починаючи з цього твору, Катаєв змінив письменницьку манеру і тематику. Свій новий стиль назвав «мовізмом» (від фр. Mauvais «поганий, дурний»). У цій манері написані лірико-філософські мемуарні повісті «Святий колодязь» (1967), «Трава забуття» (1967), оповідання «Кубик» (1969). Широкий резонанс і рясні коментарі викликав його роман «Алмазний мій вінець» (1978). Твори Катаєва неодноразово перекладалися на іноземні мови.

Джерело: <http://calendate.com.ua/person/414>

10. Ключові слова:

Валентин Катаєв
